

גליון

נועם אמרים

דברי אלקים חיים
שנשמעו מכ"ק מרץ אדמו"ר שליטי"א

פרשת כי תצא תשפ"ז

גליון תרצ"ה

- זמנים לפרשת כי תצא -

הדלקת נרות מוצאי שבת ר"ת		
ישמח משה	6:58	8:31
ירושלים	6:41	8:33
ביתר	6:51	8:33
לונדון	7:42	9:23
ניו יורק	7:25	8:57
שיקאגו	7:20	8:51

העורכים העוסקים במלאכת הקודש:

הרה"ג ר' אברהם מאיר פרנס שליט"א

הרה"ג ר' משה רוטמן שליט"א, רב ק"ק בני היכלא גבעת זאב

הרה"ג ר' גמליאל הכהן דבינוביץ שליט"א, מו"צ ומו"ס גם אני אודך

הרה"צ ר' יהודה טרייטל בראנדסדארפער חתנא דבי נשיאה שליט"א

חברי המכון:

הר"ד חנוך אלימלך גרינפלד הי"ד

הר"ד אליעזר קפלן הי"ד

הר"ד אהרן וורטהיימר הי"ד

הרה"צ ר' יחזקאל קליין שליט"א

הר"ד אפרים פישל וורטהיימר הי"ד

הר"ד יהושע וורטהיימר הי"ד

הפצת הדא"ח לזיכוי הרבים - כל הזכויות שמורות ©

לקבלת הגליון כל שבוע באימייל שלחו הודעה ל: dtsassov@gmail.com

בכל ענייני הגליון יש לפנות בטלפון 052-71-66641 או במייל הנ"ל

פרשת כי תלך תשפ"ו ~ סיעור פרקי חרות פרק ב משנה ז

בנח התורה נתברך בשנה טובה

יבאר כי גדול כחה של עסק התורה להמשיך ולהשפיע שפע טובה וברכה לעולם, וכל אשר יקיים בנפשו להיות 'מרבח תורה', יזכה שיתקיימו בו דברי חז"ל 'מרבח חיים', ויתברך בשנה טובה ומתוקה להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים אדוכים ולשלום

עוד יתבאר בו גדול הסייעתא דשמיא הנצרכת ללומדי התורה למען יוכלו לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא

צ"ב פנימיות ענין 'מרבח תורה מרבח חיים'

וכדרכינו בשבועות אלו נבוא לקיים מנהג ישראל תורה ללמוד ולעסוק בפרקי אבות בשבתות שבימי הקיץ, ונלמד עתה את דברי הלל הזקן השנויים בפרקין (אבות פרק ב משנה ז) 'הוא היה אומר מרבח בשר מרבח רמה וכו', מרבח תורה מרבח חיים, מרבח ישיבה מרבח חכמה, מרבח עצה מרבח תבונה, מרבח צדקה מרבח שלום, קנה שם טוב קנה לעצמו, קנה לו דברי תורה קנה לו חיי העולם הבא [עכ"ל], ויש לידע כוונת אמרו 'מרבח תורה מרבח חיים', כי אף שבוודאי גדלה מעלת התורה והעסק בה עד למאוד וכל חפצין לא ישוו בה, אכתי יש לידע היאך ע"י לימוד התורה יתרבה חיי האדם.

צ"ב אומרו 'מתחת השמים' הלא כל הנבראים הם מתחת השמים

זכור את אשר עשה לך עמלק וגו' והיה בהניח ה' אלקיך לך מכל אויבך מסביב בארץ אשר ה' אלקיך נותן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח (כה יז-יט). ויש לדקדק באמרו 'תמחה את זכר עמלק מתחת השמים', הלא כל הנבראים אשר בעולם נתונים המה 'תחת השמים', ולמה זה האריך הכתוב להזכיר דברים אלו, שצריך למחות את זכר עמלק 'מתחת השמים'.

צ"ב פנימיות הענין שנקראת התורה 'תורת חיים'

ובאמת מצינו כהאי לישנא גם בנוסח סדר התפילה, אשר בה אנו עומדין ומבקשין 'ברכנו אבינו כולנו באחד באור פניך, כי באור פניך נתת לנו ה' אלקינו תורת חיים ואהבת חסד', ובזה מצינו וראינו ג"כ ענין זה, שהתורה נקראת 'תורת חיים' ועץ חיים היא למחזיקים בה, וצ"ב פנימיות ענין לימוד התורה עם עצם חיי האדם.

ישנם ד' תנאים הנצרכים למורה הוראה בישראל

וכדי לבוא אל הביאור נקדים ונזכיר מעשה שהיה בקבוצת אברכים שהתייצבו לפני הגר"ח מבריסק זי"ע, וביקשו ממנו שיבחן אותם על תלמודם ויעניק להם עטרת כתב רבנות, אולם הוא התנצל לפניהם שאינו יכול למלא את מבוקשם, כי יש לו ד' תנאים להעניק היתר הוראה, והם א' להיות חכמים ופקחים, ב' לדעת בע"פ את כל ד' חלקי שו"ע, ג' לדעת כל הש"ס בע"פ עם רש"י ותוס', ד' להיות למדנים, וכל עוד שאין להם ד' אלו התנאים אינו יכול ליתן להם היתר הוראה.

מעשה בשפחה שהכניסה עוף טרף לקדירה מלאה בשר וירקות ומרק

ובשמעם את דבריו, ביקשו ממנו שיעמידם בכור המבחן לבדוק אם באמת יש בכחם לעמוד בתנאים הללו, ואכן נענה והסכים

א. לפי פרטי המעשה נראה שלא היה ניהא ליה שיקבלו הורמנא להיות רבנים ולפיכך התחמק מהם.

לבקשתם ופתח ושאל אותם לחוות את דעתם, אודות מעשה שהיה בעשיר שהחזיק בביתו שפחה נכרית, והיא עמדה ובישלה בקדירה מרק עם ירקות ועופות לכבוד שבת, אמנם בשעת הבישול שמעה שעתידים לבוא אורחים מרובים לשבת, ולפיכך גמרה בדעתה להוסיף אל התבשיל עוד עופות, ולכן הלכה אל השוק להוסיף ולקנות עוף נוסף, אלא שמחסרון ידיעה קנתה עוף טרף מחנות של גויים, ואותו העוף הכניסה אל הקדירה ונתבשל עם כל התבשיל, ואיש לא ידע והבחין בכל מעשיה.

אחר שהוציאו ואכלו חלק מן התבשיל נודע ונתברר שנתערב בו חתיכא דאיסורא

ויהי בליל שבת קודש, אזי כדרך העולם הוציאו מרק וירקות מן הקדירה ואכלו אותם לכבוד שבת קודש, ולאחר מכן פנו להוציא את בשר העוף מן הקדירה ולהגישם לפני האורחים, אולם אז נזדעקה בעלת הבית, שהבחינה וראתה כי ישנו בקדירה עוף אחד יותר ממה שהיא הכניסה, ומיד עמדה וביררה לדעת פשר מקור זה העוף, ולחרדתה גילתה כי השפחה טעתה והוסיפה עוף טרף אל תבשיל זה, וסיים הגר"ח ואמר היאך תפסקו את דין קדירה זו, והיכי נדיינו דייני להאי דינא.

ב. דעו נא רבותי, כי כל מי שמבקש להיבחן ולקבל 'היתר הוראה', מוטל עליו ללמוד עובדא זו הדק היטב, וממנה ילמד וידע היאך צריך לפסוק כדת של תורה.

בתחילה מבטלין את האיסור ב'מינו' ורק אח"כ דנים כלפי ה'שאינו מינו'

ועל זה פסק המחבר, דבכה"ג אמרינן תחילה 'רואין את שאינו מינו כאילו אינו', כלומר שלא נדון בתחילה אודות הירקות שאינם אותו מין של העוף הטרף, אלא תחילה נבוא לדון כאילו היה בקדירה זו רק 'מין במינו' דהיינו רק העופות הכשרים עם העוף הטרף, ובזה פסקינן מן התורה ד'מין במינו בטל ברוב', ועתה אחר שהכשרנו את כל העופות מדאורייתא, עדיין נצרכים אנו לברר את דין המרק והירקות, והרי יש לנו ספק אם היה בהם שישים כנגד העוף הטרף, אמנם מאחר שכל דין ביטול זה נצרך רק מדרבנן, כי הרי כאמור מדאורייתא כבר התבטל העוף והוכשר מדין 'מין במינו בטל ברוב', ורק רבנן הצריכו לבטל עתה ה'אינו מינו' בשישים לחומרא, ולכן בכה"ג אמרינן 'ספיקא דרבנן לקולא' ותלינן שהיה בהם שישים כנגד העוף הטרף וכל הקדירה כשירה.

הש"ך ס"ל דביטול בשר הנבילה ברוב היתר אינו מועיל כלפי ה'שאינו מינו' וצריך לשער ששים כנגדו

אולם הש"ך שם (סק"ח, עייש"ה) כתב דביטול זה שביטלנו תחילה את העוף הטרף 'מין במינו' אינו מועיל גבי שאר התבשיל שהוא 'מין בשאינו מינו', ועדיין צריכים אנו לשיעור ששים כנגדו, והרי בקדירה זו כבר הוציאו הרבה מן התבשיל, ואין אנו יכולים לשער אם היה ששים כנגד האיסור או לא, ומכל הדברים הללו העלו אותם האברכים במצודתם, שדין קדירה זו יהיה תלוי בדברי המחבר והש"ך הללו.

אם נתערב דבר איסור במינו ובשאינו מינו רואין את שאינו מינו כאילו אינו

מיד פתחו אותם אברכים ואמרו, כי הלכה ערוכה היא בשולחן ערוך בהל' תערובות (יו"ד סי' צח סעיף ב) וז"ל אם נתערב מין במינו ונשפך, בענין שאין יכולין לעמוד עליו לשערו, אם נודע שהיה רובו היתר, מותר, ואם לא נודע שהיה רובו היתר אסור וכו', אבל נתערב בשאינו מינו ונשפך בענין שאין יכולין לעמוד עליו לשערו, אפי' נודע שהיה רובו היתר אסור, ואם נתערב במינו ובשאינו מינו, ונשפך בענין שאין יכולין לעמוד עליו לשערו, ונודע שהיה רובו היתר ממינו, רואין את שאינו מינו כאילו אינו, והשאר מינו רבה עליו ומבטלו [עכ"ל].

גבי הבשר נחשב בשר הנבילה כ'מינו' וגבי הירקות נחשב כ'אינו מינו'

וביאור הדברים הוא, שאם נתערב איסור והיתר מין במינו, כגון בקדירה זו שהיה בה כמה עופות כשרים ואחד טרף, והם 'מין במינו' עוף כשר ועוף טרף, אזי דין התורה היא שמין במינו בטל ברוב [בדבר היבש], וממילא העוף הטרף מתבטל מדאורייתא ברוב העופות כשרים, אולם בקדירה זו היו ג"כ ירקות, שהם 'מין בשאינו מינו' עם העוף הטרף, ודין התורה הוא ש'מין בשאינו מינו' בטל רק בשישים, ובמעשה זה לא ידוע לנו אם היה שישים בכל התבשיל [הירקות והמים] כנגד העוף הטרף, כי הרי לא גילו את הטעות עד לאחר שכבר הוציאו חלק מהתבשיל ואכלוהו.

דם שנתבשל מותר מדאו' באכילה ורק מדרבנן אסרוהו ושוב הו"ל ספיקא דרבנן ולקולא

חזר והשיב להם הגר"ח כי אם יפסקו כן שוב לא יהיה ביכלתו לתת להם 'היתר הוראה', כי זהו הדבר אשר דברתי אליכם לאמר שחוץ מן התנאי שצריך הדיין להיות חכם ופיקח, עוד זאת נצרך הוא להיות בקי בכל התורה כולה, ואם הייתם בקיאים כראוי הייתם יודעים שפסק הש"ך (יו"ד סי' פ"ז סקט"ו) כי דם שנתבשל אינו אסור באכילה מדאורייתא ורק מדרבנן אסרוהו, ולפי"ז נמצא שוב כי יש להכשיר את העוף הזה מדאו', כי הרי דמו נתבשל בתוך התבשיל ומדאו' הוא מותר באכילה, וגבי דין נבילה ג"כ יש להכשירו מדאו' מדין 'מין במינו' דבטל ברוב כנ"ל, וכל מה שנצרכים אנו עתה לבטלו בששים הוא רק מדרבנן, וממילא יכולים אנו עתה לומר ד'ספיקא דרבנן לקולא' ולתלות שהיה שישים כנגדו, ונוכל להכשיר קדירה זו ... ואכן עמדו האברכים בבושת פנים לפניו, וחזרו בהם והסכימו לדברי הגר"ח כי קדירה זו מותרת באכילה.

מלבד איסור ה'דם' שישנו בדם נכלל בו גם איסור 'נבילה'

שוב חזר הגר"ח והוכיחם על פניהם, והלא אמרתי לכם כי ישנו תנאי נוסף הנצרך לדיין, והוא שיהיה למדן גדול ומפולפל בהלכה, ועתה רואה אנכי כי גם תנאי זה נחסר מאתכם, כי כאשר נתבונן בדבר נראה, כי הן אמת שאיסור דם העוף הטרף אינו אלא מדרבנן, מ"מ בעצם דם הנבילה כלולים שני איסורים, הן איסור דם שבו והן

הנכרים אינם מוציאים את דמו וממילא מעורב בבשר 'דם' אשר הוא נחשב כ'אינו מינו' עם הבשר

ובשמעו את דבריהם נענה הגר"ח ואמר, הלא אמרתי לכם שאחד התנאים לקבל 'היתר הוראה' הוא שיהיה הדיין חכם ופיקח, והיכן היא חכמתם הנצרכת לדין זה, הלא כאשר תתבוננו בדבר תדעו ותראו, שהנכרים אינם מכשירים ומולחים את העופות הנשחטים אצלם, ואינם מוציאים מהם את כל הדם הבלוע בקרבם, ונמצא כי בעוף הטרף הלזה נכללים שני איסורים, איסור נבילה ואיסור דם, ונמצא שצריכים אנו לבטל בשישים שני איסורים, הן כל כמות בשר העוף שלא נשחט כהלכה והריהו נבילה, ועוד צריכים לנו לבטל כל דמו שלא נמלח ולא הוציאוהו לחוץ. כי הרי מיד כשהתחיל להתבשל בקדירה נפלט דמו לחוץ, וממילא גם אם תחפצו להכשיר את העוף מדין 'מין במינו' עם שאר העופות הכשרים שבקדירה, מ"מ 'דמו' יש לו דין איסור של 'מין בשאינו מינו' עם בשר העופות הכשרים, ולפי"ז נמצא כי צריכים אנו לפסול את הקדירה גם מצד הבשר, שנצרך מדאורייתא לביטול הדם בששים, וכיון שאין אנו יכולים לשער אם היה בו ששים, הו"ל ספיקא דאורייתא ולחומרא, וממילא צריכים אנו לפסול קדירה זו ולא לאכלה, ואכן חזרו והסכימו עמו אותם האברכים שקדירה זו אסורה באכילה.

שרק מדרבנן מחמירים אנו לאוסרו, ושוב יש ללכת בו לקולא ולתלות שהיה בו שישים כנגדו ושפיר נתבטל בקדירה, ובדבריו אלו סיים הגר"ח את הדרכתו לאברכים אלו, והורה להם דעת כי עדיין מוטל עליהם לשנן הדק היטב את כל הש"ס גפ"ת, וכאשר יסיימו ללמוד את כל המוטל עליהם יהיה להם סייעתא דשמיא בפסקיהם, ואזי יתן בידם היתר הוראה.

צריך ללמוד את הדברים ממקורי הדינים כראוי ורק באופן זה זוכים לסייעתא דשמיא

ממעשה רב זה, יש ללמוד כיצד יש לגשת להיבחן על הלכות החמורות הללו, ולא לנהוג כמזלזלים בדבר אשר מסתפקים בשינון פסקי הלכות מפוסקי הדורות, ואינם משננים כהוגן את עיקרי ההלכות במקורותיהם כדבעי, כי רק כאשר לומדים את התורה בקדושה וטהרה לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו כראוי וכנכון, אזי זוכים לסייעתא דשמיא לפסוק כדת וכדין.

בלי סייעתא דשמיא יכולים לבוא למכשולות חמורים ח"ו

ודעו נא נאמנה, כי אין זה מילתא דפשיטא כלל ועיקר, יען פעמים הרבה ראינו במו עינינו, שבאו לפתחינו שאלות חמורות, ואם לא שזכינו לסייעתא דשמיא בפסק ההלכה, מי יודע באיזה איסורים חמורים היו יכולים להכשל חלילה.

עצם טעם הנבילה שבדם, וממילא דין זה שדם שנתבשל מותר באכילה מדאורייתא, נאמר רק בדם עוף כשר שבטעות הושלך לקדירה בלא מליחה, אבל דם עוף נבילה שנתבשל, הלא איסור ה'נבילה' שבדם לא הוקל כלל במה שנתבשל, ונמצא שוב כי מצד טעם הנבילה שבדם יש לחשבו כאיסור של 'מין בשאינו מינו' עם שאר עופות ההיתר והירקות והמים שבקדירה, ומדאורייתא צריכים אנו לידע בוודאי שהיה בו שישים לבטלו, וכיון שא"א לברר את הדבר אמרינן דספיקא דאורייתא לחומרא וצריכים אנו לאסור את כל הקדירה ..., מיד הושחרו פניהם כשולי הקדירה, ואכן הסכימו לדבריו שצריכים לאסור את הקדירה באכילה.

מפורש בתוס' שאין איסור 'נבילה' בדם והוא אסור רק משום 'דם'

נענה להם שוב הגר"ח, הלא תנאי רביעי אמרתי לכם שחובה על הדיין לדעת כל הש"ס עם רש"י ותוס' בע"פ, וכאן שכחתם תוס' מפורש במסכת מנחות (קד. ד"ה הואיל) שלמדו מלישנא דקרא 'לא תאכלו כל נבילה', שדייקה התורה לכתוב לשון 'אכילה', ללמדנו כי רק בשר הנבילה שנאכל אסור מן התורה, אך דם הנבילה שאי אפשר לאוכלו לא היה בכלל איסור אכילת נבילה, ורק לענין טומאה דרשינן מקרא שגם דם הנבילה מטמא כבשרו, ונמצא מבואר כי לענין איסור אכילת נבילה אין דם הנבילה בכלל, ושוב יש לומר כי בדם הנבילה אין שני איסורים נפרדים של נבילה ודם, אלא רק טעם ה'דם' שבו, ולא טעם ה'נבילה' שבדם, וגבי טעם הדם שבו כבר נתבאר

דו"ז הרה"ק מסאטמאר זי"ע עסק הרבה בהנהגת הדור ולכן ביקש מאמו"ר זי"ע שישב במקומו על כסא הראב"ד בעירו

ודו"ז הרה"ק מסאטמאר זי"ע כבר היה בימים ההם 'א וועלט'ס רבי, ולפתחו השכימו כל צרות הדור מכל רחבי תבל, חוץ מעול הנהגת העיר וקהילותיה, ונתרבו טרדותיו עד למאוד, כי אותם הימים היו אחרי מלחמת העולם הראשונה, וכל מצב היהדות בהונגריה סבל מקשיים רבים, ובעת ההיא התארגנו בעיר 'בודא-פעסט' להתאחדות הקהילות החרדים, ששלטו על מאות אלפי בני ישראל לשמרם מן החפשיים ומנגע הציוניות שהתחיל להתפשט במתי מעט, והנוער נפל ברשת הכפירה והקומניזם ועוד, ונלחמו בכל אלו בעוז ותעצומות בקושי גדול, ולכן בעיות הכשרות והיהדות גברו מעבר לראש, ולכן היה הרה"ק מסאטמאר זי"ע מחסר רבות מלשבת בבית הדין, עקב כל עבודות קדשו המרובות, ולפיכך סיכם עם אמו"ר זי"ע שישב תחתיו בבית הדין שבסאטמאר [וזאת היה בנוסף לכהונתו בראשות העיר 'סעמיהאלי', אשר לשם נהג אמו"ר זי"ע ליסוע יום אחד בשבוע, ובסאטמאר ישב כסאות למשפט ג' ימים בכל שבוע].

הנה באותה השעה למדו בישיבה הק' שבסאטמאר כחמש מאות בחורים, וכדרך הישיבות שבחונגריה נהגו ללמוד 'סוגיות'. שהילקו נושאי המסכתא לפי סוגיות וכך ליבנו סוגיא אחר סוגיא בחיקפה. ובני הישיבה הצעירים חולקו לקבוצות קבוצות שישבו בחדרי הספח שבביהמ"ד הגדול של העיר או בדירות של הבעלי בתים. ועליהם מונו הבחורים הבוגרים יותר שהדריכו אותם בדרך הלימוד, והיו מכונים אותם בחורים מבוגרים 'חזר-

אמו"ר זי"ע כיהן מלפנים ככראש אב דין בק"ק סאטמאר

ובהאי עניינא שמעתי מיהודי אחד לפני שנים רבות בהיותי בלוס אנג'לס, סיפור נורא על אמו"ר זי"ע שכינה מלפנים כראש הבית דין בסאטמאר, אשר הרכב הבית דין שם היה מעשרים רבנים שהיו שרי התורה ממש, ולבית דין זה הגיעו שאלות המצויות אצל בני ישראל וגם לרבות שאלות בהלכות חושן משפט¹.

עיר סאטמאר שכנה בין הגבולות והיו בה הרבה ד"ת קשים

והנה העיר סאטמאר שכנה בין מדינות הונגריה רומניה וצ'כיה, ובכל תקופה השתייכה למחוז אחר מחמת שינוי הגבולות, ועיקר מסחר היהודים באותם השנים היה ב'תורת הנסתר'..., דהיינו בהברחת סחורות בין הגבולות, ודבר זה גרם לדיני תורה רבים בהלכות ממונות אשר הקושי בהם היה רב, כי דרך מסחר כזה הוא שאין כותבים בו הסכמים וחוזים ברורים בין אדם לחבירו, וגם פעמים הרבה אין אפשרות להביא עד אחד או שני עדים על עניינים אלו, ועוד זאת התעסקו בבית דין זה בסידור הגיטין של בני העיר.

ג. וזה עתה לאחרונה הרחבנו ברוממות אותו בי"ד, אשר אחד מן הדיינים היה ה'פאפא רב' הגה"ק ר' יוסף גרינוואלד צוק"ל וכדו'.

ד. ומלבד זאת היה אמו"ר זי"ע משמש גם כראש הישיבה של סאטמאר בפועל, אף שבעצם כיהן בראשות הישיבה חמיו הרה"ק מסאטמאר זי"ע, אלא שיש להבין סדר הדברים באותם הימים, היאך היה נראה סדר הלימוד בישיבה מלפנים.

מעשה הדבר לא מצא חן בעיני אאמו"ר זי"ע ולכן ביקש לדחות את נתינת הגט למחר

אמנם אאמו"ר זי"ע נענה ואמר אל הדיין הרב גרוס זצ"ל [שהיה מנכדי הר' ישעיל'ה מקרעסטיר שישב עמו בדן והיה ממש שר התורה], כי משהו בזה המעשה לא מוצא חן בעיניו, ולכן על אף שהביאו עמהם כתובה ערוכה כדת וכדין, וכבר העמידו עדים לכתוב את הגט, לא מלאו לבו לגשת אל המלאכה, כי הרי נודע שלגרש אשה אינו דבר פשוט כלל ועיקר, ולפיכך קרא לעוד אחד מן הדיינים לבדוק העניין, וגם הוא בדק הכתובה עם השמות והכל נראה כראוי וכנכון, אולם עדיין הפטיר אאמו"ר זי"ע ואמר כי 'ליבי אומר לי' שדברים בגו, ויש לעכב הגט עד לבירור העניין לאשורו, ולפיכך אמר להם שיכתבו היום את הגט אך לא יתנוהו עד למחר.

אותו יהודי דר בעיירה קטנה בצ'כיה שהיתה מרוחקת ב' ימי נסיעה מסאטמאר

ואותו יהודי שעקר לימים את דירתו לשוויץ, דר באותם שנים קדמוניות בעיירה קטנה בצ'כיה, שהיתה מרוחקת מאד מסאטמאר, וכשני ימי נסיעה הפרידו ביניהם, ובאותה עיירה דרו בקושי כשלוש עשרה או ארבע עשרה משפחות יהודיות.

ביום מן הימים באו בני זוג מאותה עיירה לפני אאמו"ר ובקשו לסדר להם גט

ויהי ביום מן הימים, הגיעו בני זוג אחד מאותה עיירה אל הבי"ד שבראשות אאמו"ר זי"ע וביקשו להתגרש, כי כבר עברו כמה שנים מנישואיהם ולא זכו לפרי בטן ואין להם שלום בית, ולא הועילו כל הנסיונות לפייסם ולהשכין שלום ביניהם.

על חומש רש"י. (והיו כחורים שהשמיטו והסתירו עצמם בין חבריהם, כי לא היטיבו לדעת את החומר הנלמד). וכך גדלו בהונגריה יודעי תורה כהוגן, ואפי' הבעלי בתים שלטו בחומש רש"י על בוריו.

הבחורים שהתמידו ביותר, הוסיפו על כל אלו הלימודים עוד מקצועות בתורה"ק על מנת לגדול בתורה ויוכלו לשמש ברבנות. על כן רכשו ידיעות בעוד נושאים שבתורה בזמנם הפנוי, דהיינו לפנות בוקר ובאישון ליל למדו חו"מ ואבן העזר. וכך גדל דור דעת. [אילו היו מנהיגים כימינו אנו את סדר לימודם בהיכלי הישיבות הקדושות, היו צומחים גדולי תורה כבעבר, וחבל על דאבדין].

בחורים' ע"ש שחזרו בפני הצעירים על השיעור של ראש הישיבה.

בישיבה זו נמסרו שני שיעורים בכל יום, 'שיעור עיון' והוא שיעור כללי על הסוגיא הנלמדת, ואח"כ נמסר 'שיעור פשוט' בחומש רש"י, ובהיום מכנים אותו 'שיעור בקיאות'. ובשאר הזמן למד כל אחד מה שליבו חפץ.

בכל יום שישי בחנו הבחורים על חומש רש"י, וכן על יו"ד שלמדו ג"כ הלכות בשר בחלב ותערובות וכו'. בעריכת הבחינות התחלקו ביניהם, שבוע אחד בחן הסאטמאר רב זי"ע, ושבוע אחר אאמו"ר זי"ע. פעם בחומש רש"י ופעם ביו"ד. הבחורים ישבו סדורים בשורות זה אחר זה, כמה מאות בחורים ועברו אחד אחד לעברו בכור המבחן. המבחנים הקשים ביותר היו

בני הזוג בקשו לקבל את הגט מיד אולם הסופר טעה ג"פ בכתיבת הגט ולכן הורה אאמו"ר לדחות את נתינתו למחר

ויהי בשמעם את דברי אאמו"ר זי"ע, מיד התחילו בני הזוג להשתולל ולצווח כי מוכרחים הם לערוך את הגט היום, יען כי ממחרים הם לתפוס רכבת מסויימת וכו', אולם עזר השי"ת שהלך הסופר לכתוב הגט וחזר רק אחר שעה ארוכה, ופרך את ידיו בייאוש באומרו אל הדיינים 'אינני יודע מה אירע עימי היום, מעולם לא קרה לי כזאת ... זה לי כבר שלוש פעמים שהתחלתי לכתוב את הגט וטעיתי באמצע המלאכה ...', מד קם אאמו"ר זי"ע ממקומו ואמר לשני הדיינים האחרים, כי אף שאינו יודע פשרו של דבר, מ"מ היום לא יערוך את הגט בשפוא"א, ואף תירץ את עצמו שכבר תם זמנו והינו ממהר לשוב לתלמידי הישיבה.

אאמו"ר זי"ע היה נתון במצוקה גדולה והיה לבו נוקפו מאוד

וסיפר לי אותו יהודי שלמד באותם הימים בישיבה, כי ראה את אאמו"ר זי"ע באותם שעות בישיבה כשהוא מתהלך הלוך ושוב בלא מרגוע, ולא היה זה כפי טבעו הרגוע בדרך כלל, כי הרי ידע בנפשיה שהבטיח לאותו בני זוג כי למחרת בבוקר יערוך להם הגט והיה ליבו נוקפו בדבר.

כאשר נודע לאאמו"ר כי מקור מוצא אותו יהודי הוא מן העיירה הנ"ל ביקש ממנו להתלוות אליו למחרת

והנה ראה אותו אאמו"ר זי"ע ופנה ושאל אותו 'שמואל, אמור נא לי מאיזה עיירה מוצאך', והשיבו כי מרוק מוצאו הוא

מעיירה פלונית, שהיא היתה אותה העיירה שממנה באו לפניו אותו הזוג, ובשמעו את דבריו אורו עיניו, אך לא סיפר לו אאמו"ר זי"ע לא דבר ולא חצי דבר מכל ענין הגט, מאחר שהיה נער צעיר לימים, אולם ביקשו אאמו"ר זי"ע כי מחר בבוקר יתלוו אליו וישמש אותו כגבאי, ואכן כדבריו כן עשה וליווה אותו אל בית הדין, ובבואו שמה ממנו שישמש אותו באיזה דבר, והורה לו להמתין בחוץ.

אאמו"ר בירר אצלו אודות בני הזוג הללו וענה כי היא מכיר את האשה הזאת ואין זה בעלה כלל

ומיד בבוקר בבוקר נכנסו אותו בני הזוג לפניו שיערוך להם את הגט, ולפתע יצא אליו אאמו"ר זי"ע, ושואל אותו בלחישה אם מכיר הוא את בני הזוג הללו, ובשמעו את שאלתו ובהביטו לראות אותם נענה ואמר, כי אכן בודאי מכיר הוא את האשה הזאת, יען מתגוררת היא בעיירת מולדתי, אולם אותו האדם שנלווה אליה אינני מכיר ולא ראיתיו מעולם, וחזר ושאל אותו האם אין הוא בעלה, והשיבו בנחרצות כי בוודאי אינו בעלה אלא הוא אדם אחר.

אאמו"ר זי"ע הבין כי בקשה להוציא מתחת ידו גט במרמה ועמד והוכיחה על פניה

מיד הבין אאמו"ר זי"ע את אשר לפניו, וחזר ושלח את הבחור אל ישיבה באמרו אליו כי כבר תמה שליחותו, וציוה לנעול את דלתות הבי"ד וקרא לשוטרי העיר, כי בי"ד זה היה מוסמך גם מטעם רשויות החוק לדון בעיר, ולכן ביקש שיעמדו שוטרי העיר

הכן, לסייע בעדו אם יערערו בני הזוג על דבריו, ומיד פנה אל האשה והכיתה על פניה 'הלא אין זה בעלך כלל, האם את מוכנת להודות כאן ועכשיו מה קורה פה...', דעי נא נאמנה כי אם לא תודי על האמת אצווה לשוטרי העיר להכותך...!

אותה האשה הודתה כי בעלה מת בלא עדים ולכן בקשה להוציא גט במרמה כדי שתוכל להנשא

ובשמעו את דבריו פרצה האשה בבכי מר, והודתה כי בעלה האמיתי נסע למרחקים ומת בלא ראית שני עדים, ומאחר שנעשתה עגונה סברה, כי אחר שהיא יודעת בנפשה שמת בעלה, מותר לה להוציא גט במרמה מהבי"ד, וכך תוכל לינשא לאיש אחר, ומובן מאליו ששילחו אותה בידיים ריקניות.

ע"י סייעתא דשמיא זו הציל אמו"ר את מי שעתיד להנשא אליה מלהכשל באיסור אשת איש

ה. ולהוציא מלב אותם שרצו לפקפק בחיבור זה נסבר אוזניכם במעלת מחברו. שמצויים בינינו 'פיין שמעקערס' [-בוררים ובודקים בפניצטה-] המחפשים תדיר למצוא איזה חיסרון בכל ספר, ויש לדעת מגדולתו. שבעל התורה תמימה היה גאון הגאונים שר התורה שהיה בקי בכל הש"ס בבלי וירושלמי והמדרשים ספרא סיפרי ישר והפוך וכך חיבר את ספרו ללא שום מאגרי חיפוש של מחשב...

אכן בקרב חצרות גליציה היה רגישות לכמה ספרים שנמנעו מללומדם מסיבות כאלו ואחרים, כדוגמת תורה תמימה ותפארת ישראל. כאשר הביאו הפירוש תורה תמימה לדו"ז הקה"ק בעל עצי חיים זי"ע, לא מלאו ליבו לקבל כל דבריו, כי בפר' בא פירש בעניין מכת חושך

וממעשה נורא זה נלמד ונראה עד כמה נצרך הדיין לסייעתא דשמיא בפסקיו, כי הרי בלא עזר ממעל היה חלילה מסדר להם את הגט, והייתה האשה מכשילה איש אחר בספק אשת איש, כי שמא לא מת בעלה הראשון כלל, ואף אם מת היא אסורה לכל העולם עד שיבואו שני עדים כשרים בדבר, והשי"ת היה בעזרו שטעה הסופר ג' פעמים וכך נסתבב הדבר שיתגלה לבסוף טעותה בדין.

מעשה נורא מצאתי בהקדמת המו"ל לספר 'מקור ברוך' מהגאון רבי ברוך אפשטיין זצ"ל

ובגודל מעלת עסק התורה, אשר העוסק וההוגה בה לשמה זוכה לעזר וסיוע משמי מעל, אספר לכם עוד מעשה נורא שמצאתי בהקדמת המו"ל לספר 'מקור ברוך' להגאון האדיר ר' ברוך אפשטיין זצ"ל, ובעמח"ס 'תורה תמימה' על חמישה חומשי תורה, בה הביא את כל דרשות רז"ל בפסוקי המקרא, מכל מרחבי הש"ס ומדרשי חז"ל, אשר

שכתוב בו 'לא ראו איש את אחיו', ואיתא במדרש על הפסוק 'וימש חושך' שהיה החושך סמוך ובעל ממשות כטפח עוביו. אך בעל התורה תמימה לא קיבל דברים אלו כי אין כל חדש תחת השמש ולא מסתברא ליה שברא ה' דברים שלא היו לעולמים. לפיכך פירש שכל המצרים לקו במין עיוורון בעיניהם [הקרוי כהיום 'קטארק'] ולפיכך לא ראו איש את אחיו, אך בחוצות האיר השמש כרגיל, ולפיכך כתיב 'ולכל בני ישראל היה אור במושבותם'. על דבריו אלו זעמו בחצרות החסידים, ויצאו חוצץ כנגדו. אכן ספרו מצא חן בעיני העצי חיים זי"ע, וגם הוא אצר בזכרון קודשו את כל התורה כולה וחיבב ללמוד ולעיין בה. לפיכך קנה 'סט' אחד והחזיקו אצל שכנו, ובכל פעם שהוצרך לעיין בה ביקשו משכנו,

ערוך' כיצד לכלות את עם בני ישראל מן העולם ח"ו, ואכן כדבריו כן היה, אשר בעיר זו כתבו הדייטשן ימ"ש את ה'שולחן ערוך' עם חוקי הגזע והמסתעף כיצד להרוג את בני עמינו רח"ל [ולבסוף ערכו בעיר זו גם את משפטים], וכל זאת צפה ברוח קודשו הגאון ר' מאיר שמחה מדווינסק זי"ע.

גודל גאונותו לעומת הגאונות של הראגטשובער

ועוד זאת נזכיר בשבחו, כי הוא היה שר התורה ממש [ולא זכה לזש"ק], ושימש ברבנות העיר דווינסק, ולצידו כיהן כרב הקהילה החסידית בעיר הגאון מראגטשוב זי"ע, והיה ר' מאיר שמחה נוהג לומר בשחוק, כי גאונותו גדלה על גאונותו של הראגטשובער, כי הראגטשובער היה משנן בכל עת את כל התורה כולה, ובכל פעם ששאלוהו איזה שאלה, היה מיד מעביר במוחו את כל שני התלמודים והמדרשים וכו', ותוך כעשרים דקות היה מסיים לחזור על כל התורה, וכך ידע לענות במהירות בציטוט מקורות מכל התורה, אך לעומתו אני זוכר גם מסכתות שלא עיינתי בהם זה עשרים שנה, ומה זאת שהציבור מתפעלים מגאונותו של הראגטשובער יותר ממני ... כך היה נוהג לומר על עצמו בגודל ענוותנותו.

ראה את ה'עצי חיים' זי"ע לומד בו. רבותינו הקדושים ידעו כיצד יש למצוא עצה בכל פעם ...

הוא חיבר ספר נפלא על ענין התפילה ושמו 'ברוך שאמר', וכדאי הוא שכל אחד יקנה וילמד בו כל יום, כי בו הוא מבאר את פירוש כל סדר התפילה מ'מודה אני' עד 'ה' אחד ושמו אחד', ומלבד זאת חיבר ספר נפלא בשם 'מקור ברוך' ג' כרכים, ובו הפליא להביא תורות וסיפורים מגדולי הדורות הקודמים דברים נפלאים עד מאד ממש שפתיים ישק.

בזמנו של ה'אור שמח' התקבצו הרפורמים בעיר 'נירנברג' שבגרמניה לשנות את סדרי התפילה

ובהקדמת המו"ל שם מביא עובדא נוראה מעוצם גדלותו של הגאון ר' מאיר שמחה מדווינסק זי"ע בעל 'משך חכמה' ו'אור שמח', אשר נודע שהיה בעל רוח הקודש מופלג, כאשר כבר סיפרנו כמה פעמים, כי בזמנו נאספו בעיר 'נירנברג' שבגרמניה שונאי הדת הרפורמים ימ"ש, ועקרו מסידור התפילה כל מקום שנזכרה בו תיבת 'ירושלים', וסדרו שם 'שולחן ערוך' כיצד לעקור את כל הקדוש והיקר מקרב בני ישראל חלילה.

בעיר זו עוד עתידים לחקוק 'שולחן ערוך' היאך לכלות את בני עמינו ח"ו

ובשמוע את המעשה אשר נעשה, כתב עליהם ה'משך חכמה', כי בעיר זו שעקרו את הדת והגדילו לעשות לכתוב 'שולחן ערוך' כיצד לעקור התורה מישראל ח"ו, עוד עתידים לכתוב באותה העיר 'שולחן

ובכלותו לעיין בה מיד ציוה בקפידה מעושה למחר ולהוציא זה הספר מביתו והניחו אותו שוב אצל השכן... וכן שמעתי ממו"ר הגה"ק מקלוינזבורג זי"ע כי במו עיניו

פ"א עלה ה'מקור ברוך' אל ה'אור שמח' וראה כי בעודו מתנמנם עלתה בת שחוק על פניו

ואודותיו הביא בהקדמת המו"ל ל'מקור ברוך', כי פעם אחת עלה ה'מקור ברוך' לבקר את ה'אור שמח' מדווינסק באמצע היום, וראהו כאשר הוא מתנמנם על מקומו ובתוך כדי מנוחתו עלתה בת שחוק על פניו. לאחר שניעור משנתו שאל אותו לפשר שחוקו בשעת מנוחתו, ובתחילה לא חפץ לבאר לו פשר הדבר, וברוב ענוותנותו התחמק ממנו, אך כמובן שבכך גברו סקרנותו והפציר בו לגלות לו, ואחר שהרבה והפציר בו לגלות לו פשר דבר, עמד וסיפר לו מעשה נורא, כי זה עתה בעת שישן הגיע אליו הרשב"א בחלומו, ואמר לו כי נתנו לו רשות משמים להתגלות אליו ולהודות לו על שהציל את כלל ישראל.

היה קטרוג על דברי הרשב"א בשמי מרום

ומעשה שהיה כך היה, שקראו להרשב"א לפני בי"ד של מעלה, וטענו לפניו כי לומדים תורתו במתיבתא דרקיעא וסבורים בפמליא של מעלה על אחד מחידושיו שחסר בו מן האמת, ורק אודות לחידוש ה'אור שמח' הציל את בני ישראל מקטרוג גדול.

מקרא ד'ואת השני יעשה עולה כמשפט' ילפי' ג' דינים דדמיא לחטאת בהמה שבאה רק ביום ומן החולין ובידו הימנית

ותורף הדברים הוא, אודות מה שדרשו בגמ' במסכת חולין (כא.) כי הנה דין קרבן עולה

ויורד הוא, כי העשיר מביא שעיר, והפחות ממנו מביא שני ציפורים אחד לחטאת ואחד לעולה, והדלי דלות מביא קרבן מנחה, ואמרו עלה בגמ' כי בדין הדל המביא שני תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת, כתבה התורה ואמרה 'ואת השני יעשה עולה כמשפט', שצריך לעשותו כמשפט חטאת בהמה, מה חטאת בהמה אינה באה אלא מן החולין, וביום, ובידו הימנית, אף עולת העוף אינה באה אלא מן החולין, וביום, ובידו הימנית, ופריך עלה כי דין זה שצריך לשחוט ביום ביום מ'ביום צוותו' (ויקרא ז לח) נפקא, ולמה לן תרתי קראי להאי ילפותא, ומשני דסבור הייתי שקרבן עולה כשר לשחטו אף בלילה, קמ"ל קרא שאין לשוחטו ולהקריבו בלילה.

צ"ב אמאי קס"ד שיהיה מותר לשחטו ביום וצ"ל דכדי נסבה

והקשה הרשב"א אמאי הוה קס"ד דקרבן עולה כשר לשחטו אף בלילה, ולא ניחא ליה כל כך בתירוץ הגמ', ולבסוף כתב הרשב"א דאין הכי נמי עיקר הלימוד שקרבן עולה אסור לשוחטו בלילה נלמד מדכתיב 'ביום צוותו', אלא מאחר דממילא ילפינן שני דינים מהשוואת הכתוב בין עולה לחטאת, מרבינן כבר עוד דין שלישי זה שאסור לשוחטו בלילה, ועל דבריו אלו תבעו וקראו לדין את הרשב"א, כי מה פשר זה היישוב הדחוק שכתב, אחר שאינו מתיישב על הלב כל כך.

בזכות תירוצו של ה'אור שמח' נמתקו הדינים בשמי השמים ובטלה גזירת כליה מבני ישראל ח"ו

וסיים הרשב"א ואמר אל ה'אור שמח', כי עתה היתה גזירה בשמי מרום להשמיד להרוג ולאבד את כל בני ישראל ח"ו, ורק אודות חידושו זה שתירץ את דברי הרשב"א הללו, נעשה נחת רוח עצום לפני הקב"ה וציוה לבטל את הגזירה מכל וכל, ובזה סיים ה'אור שמח' וביאר אל ה'מקור ברוך', כי מאחר שנתגלה לו זה עתה דברים אלו בחלומו, על כן עלתה בת שחוק על פניו.

מי שיהיה 'מרבה תורה' יזכה להיות 'מרבה חיים' בעולם להביא ברכה וטובה לעולם

ובזה באר יתבאר לנו היטב דברי התנא בפרקיו 'מרבה תורה מרבה חיים' כי זהו גודל מעלת אור התורה הק' אשר ע"י החידוש והעיון בפלפולה של תורה לאמיתה, יכולין אנו להרבות חיים כפשוטו, ולבטל כל גזירה רעה וקשה מעל ראשי עם בני ישראל, ולכן נקראת התורה הק' 'תורת חיים', ועליה אנו מבקשין ואומרים 'כי באור פניך נתת לנו ה' אלקינו תורת חיים'.

עמלק נקרא 'מלך ער' ד' העולה כמנין 'בלק' ו'בלעם' ולעומתו עומד כח 'רחל' 'ולאה'

ומאחר עלות כל האמור הבוא נבוא לבאר מקרא שכתוב בפרשתן גבי מצות מחיית עמלק, כי הנה אי' בסה"ק בני יששכר בסוד דברי הכתוב על עמלק (במדבר כא א) 'וישמע הכנעני מלך ערד', כי משורש קלי' עמלק הנקרא 'מלך ערד' נשתלשלה ונמשכה קלי'

בקרבן עשיר ישנו חלק למזבח ולכהנים אבל חטאת העוף כולה לכהנים ולכן נצרך הדל להביא עוף נוסף לעולה להשלים חלק המזבח

וסיפר ה'אור שמח', כי פעם אחת למד את דברי הרשב"א הללו, וגם הוא התקשה מאוד בהבנתם, עד שעלה בדעתו ליישב את הדבר באופן נפלא מאוד, כי הנה כתב ה'אבן עזרא' בדין זה דקרבן עולה וירד, לבאר את טעם הדבר שיולדת עשירה הביאה רק קרבן אחד, והיא שעירה אחת לחטאת, ואילו יולדת עניה נצרכה להביא שני ציפורים נפרדים אחד לחטאת ואחד לעולה, כי מן השעירה העשירה היה חלק הן למזבח והן לכהנים, אולם בחטאת העוף שהביא העני קיי"ל דכולו לכהנים, ונמצא שחסר חלק המזבח, ולפיכך ציוותה עליו התורה שיביא עוף נוסף לעולה אשר יהיה קרב כולו על גבי מזבח.

כיון שבאה עולת העוף במקום אימורי הבהמה קס"ד שתהיה הקטרתה כשרה בלילה

ומעתה י"ל כי הנה קיי"ל (ברכות ב.) דהקטר חלבים ואימורין מצוותן כל הלילה, ולפי"ז היה מקום לטעות ולומר כי עולת העוף זאת, אף שאין לה אימורים, מ"מ מאחר שכל עצם טעם הבאתה הוא להשלים את חלק המזבח, אזי יהיה דינה כדין הקטר חלבים ואימורים הכשרים כל הלילה, ולכן נצרכה התורה ללמדנו דין שלישי מהשוואת דין החטאת לעולה שיהא אסור להקריבה בלילה, ולא היה די לנו בקרא ד'ביום צוותו' אשר נאמר בשאר עולה הבהמה שאסורים בהקרבה בלילה.

(עה"כ) כמנין 'ער"ד' חושבנא דדין כחושבנא דדין, ולבטל את כל כח קלי' 'הכנעני מלך ער"ד'.

מילוי תיבת 'תורה' עולה כמנין י"ג פעמים שם הוי"ה ב"ה

ועיקר האופן שנוכל להתגבר על קלי' עמלק, הוא בכח העסק והלימוד בתורה הק', וכאשר נתבאר באורך כי בכח ובזכות התורה הק' נזכה לברכה והצלחה בכל מעשה ידינו, ו'מרבה תורה מרבה חיים' היפך רצון ומחשבת עמלק לכלות את בני ישראל ח"ו, ולזה תמצא כי מילוי אותיות 'תורה' שהם אותיות '[ת]י"ו, [ו]א"ו, [ר]י"ש, [ה]ה' עולים בדקדוק נמרץ כמנין י"ג פעמים שם הוי"ה שורש ומקור כל הרחמים והחסדים העליונים, אשר על ידה ובזכותה נזכה להתגבר על קלי' עמלק 'מלך ער"ד' המבקש להגביר את מידת ה'דיין' על בני ישראל ח"ו.

'בך כתיבה וחתימה טובה' עולה כמנין תיבת 'תורה' עם מנין י"ג פעמים שם הוי"ה ב"ה

ועומדים אנו עתה סמוך ונראה ליום ראש השנה הממשמש ובא, אשר בו חפץ כאו"א להכתב ולהחתם לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום, וכדי לזכות לשלימות הכתיבה והחתימה טובה צריך כאו"א לראות להרבות בעסק התורה ללמוד ולהגות בה יומם ולילה, כל אשר יקיים בנפשו להיות 'מרבה תורה' יזכה להיות 'מרבה חיים' ויכתב ויחתם לאלתר לחיים, ורמז נפלא תמצא לדבר, כי מנין תיבת 'תורה' עם תוספת מנין י"ג פעמים שם

בלק ובלעם אשר בקשו לכלות את בני ישראל ח"ו, ולזה תמצא כי מנין תיבת 'ערד' עולה במכוון כמנין 'בלק' ו'בלעם', ולעומתם בקדושה עומדות לבני ישראל כח האמהות הק' 'רחל' ו'לאה' אשר מתגברות בכח קדושתם לבטל את הקלי' הנ"ל של 'מלך ער"ד', ולזה תמצא כי מנין 'רחל' ו'לאה' עולה ג"כ כמנין 'ער"ד'.

מנין 'ערד' עם מנין 'דין' עולה כמנין י"ג פעמים שם הוי"ה שורש הרחמים בסוד י"ג מידות הרחמים

ונודע כי עיקר שפע הרחמים והטוב, נמשך ובא לעולם בכח י"ג מידות הרחמים, הרמוזים בי"ג פעמים שם הוי"ה ב"ה העולים כמנין של"ח, וזאת היתה עיקר מגמתם של בלק ובלעם בקללתם, שבקשו לבטל מבני ישראל את כח שפע הקדושה הנמשך ובא להם מכח י"ג מידות הרחמים, ולזה תמצא כי מנין שמותם הנ"ל העולה כמנין 'ערד', עם תוספת מנין תיבת 'דין' יעלה במכוון כמנין י"ג פעמים שם הוי"ה ב"ה שורש כל הרחמים והחסדים.

צריך לכלות את כח הקלי' הרמוז באותיות שתחת וקודם אותיות 'השמים' שהם 'דרלט"ל' העולות במכוון (עה"כ) כמנין 'ער"ד'

וזאת רמז הכתוב באמרו 'תמחה את זכר עמלק מתחת השמים', כי עמלק הרשע 'מלך ער"ד' ביקש לכלות את בני ישראל ח"ו, ולכן צריכים אנו למחות את שכרו 'מתחת השמים' היינו מן האותיות שתחת אותיות 'השמים', והם האותיות הקודמות אליהם שהם 'דרלט"ל' העולות במכוון

כן יעזרנו השי"ת שנתברך כולנו בשנה טובה להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום, עדי נזכה במהרה באלו הגופים לקדם פני משיח צדקנו בב"א.

הוי"ה שורש כל הרחמים והחסדים שבעולם, עולים במכוון ובדקדוק נמרץ כמנין 'בך כתיבה וחתימה טובה', כי בכח עסק התורה הק' יזכה האדם להמשיך רחמים וחסדים לעולם, ויתברך בשנה טובה ומתוקה.

הילולא דצדיקאי ~

ח' אלול

פעל 'סדור ר"ש מראשקוב, הרה"ק רבי אברהם שמשון הפה"ן בהרה"ק ר' יעקב יוסף פ"ץ נלב"ע בשנת תקנ"ט

מגדולי תלמידי הפעל שם טוב הקדוש, הפותב אליו בתאר 'הרבני המפלג הידיד', ובשער ספרו של אביו פעל ה'תולדות יעקב יוסף' זצ"ל הוא מתאר 'כבוד הרב המאור הגדול המפלג בתורה וביראה ובחסידות, חכם השלם'.

ט' אלול

רבי צדוק מלובלין הרה"ק רבי צדוק הפה"ן ב"ר יעקב רבינוביץ מלובלין, נלב"ע בשנת תר"ס פעל 'פרי צדיק' ו'ספרי רבי צדוק'

רבי אהרן מנחם מנדל מראדזמין הרה"ק רבי אהרן מנחם מנדל בהרה"ק ר' שלמה יהושע דוד נלב"ע בשנת תרצ"ד.

י' אלול

רבי פנחס מקאריץ הרה"ק רבי פנחס ב"ר אברהם אבא שפירא נלב"ע בשנת תק"נ.

זקנו של יבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

מגדולי תלמידי מרן הפעל שם טוב הקדוש, ואחר הסתלקות רבו, עשרות מתלמידי הפעל שם טוב והמגיד ממעזריטש באו להסתופף בצלו. יסד את דרכו על אמת, שפלות ואמונה.

י"א אלול

האחים הקדושים הרה"ק רבי שלום יוסף מסאדיגורא נלב"ע בשנת תרי"א, והרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא נלב"ע בשנת תרמ"ג, בני הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א.

י"ב אלול

רבי בונים מפשיסחא הרה"ק רבי שמחה בונים בהג"ר צבי הירש נלב"ע בשנת תקפ"ז.

רבי משה מקאז'ניץ בהרה"ק ר' ישראל הופשטיין

נלב"ע בשנת תקפ"ח.

י"ג אלול

רבי יעקב ישראל מטשערקאס הרה"ק רבי יעקב ישראל בהרה"ק ר' מרדכי חתנו של בנו של פעל ה'תניא' זיע"א, פעל 'עמק תפלה' נלב"ע בשנת תרל"ו.

הרה"ק רבי אברהם ישכר דב בהרה"ק ר' שלמה ה'תפארת שלמה' מראדומסק נלב"ע בשנת תרנ"ב.

ה'בן איש חי' הגה"ק רבי יוסף חיים בהג"ר אליהו מבגדד נלב"ע בשנת תרס"ח.

ברכת מזל טוב

הרה"ג ר' גרשון שניידר שליט"א רב ק"ק חב"ד גני תקוה
שותף קבוע במכון נועם אמדים להוצאת תורת כ"ק מרן אדמו"ר עט"ד שליט"א
לרגל שמחת נישואי בנו החתן התמים שעיה נ"ו
עב"ג בת הרב שמואל ביסטריצקי רב ק"ק חב"ד סביון
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל לתפארת המשפחות החשובות
שעחת החתונה תתקיים בעז"ה ביום ראשון י' אלול
באולמי אווניו קרית שדה התעופה

ברכת מזל טוב לידידנו אנ"ש באו"א בשמו הטוב יבורך

הרה"ח ר' יוסף אריה גפנר הי"ו – בני ברק
לרגל שעחת נישואי בני החתן החשוב עשה יהודה נ"ו
עב"ג בת הר"ר חיים מאיר אדלר הי"ו - אלעד
יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל לתפארת המשפחות החשובות
שעחת החתונה תתקיים בעז"ה ביום רביעי י"ג אלול
באולמי ארמונות פרידמן רח' מתתיהו ב"ב
העליה לתורה תתקיים בעז"ה בשב"ק
בבית מדרשו של כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

- יה"ר שירבו השמחות עד בלי די -

ברכת מזל טוב

הר"ר דוד זילברשטיין הי"ו

בעל האכסניה של כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א בטארנטא

לרגל שמחת הולדת הנכדה

בת אצל חתנו הר"ר אהרן ניימן הי"ו

יה"ד שייכו לראות רוב נחת יהודי מכל יוצ"ח ולגדלם לתורה,
לחופה, למצוות ומעשיים טובים ע"ד התורה והחסידות אכ"י

מכון 'נועם אמרים'

להוצאת ספרי רבנו
קריית ישמח משה - סאסוב

ברכת מזל טוב

הרה"ג ר' אברהם מאיר פרנס שליט"א - ירושלים

מכותבי המלך במכון נועם אמרים

להוצאת תורת כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבת בשעה טובה ומוצלחת

יה"ד שייכו לראות רוב נחת יהודי מכל יוצ"ח ולגדלם לתורה,

לחופה, למצוות ומעשיים טובים ע"ד התורה והחסידות אכ"י

מכון נועם אמרים

ואלו יעמדו על הברכה

ידידנו היקרים והחשובים שלקחו על עצמם שותפות חודשית
למכון נועם אמרים להשתתפות בהוצאת הספרים
של כ"ק מדין אדמו"ר שליט"א

הרב אליעזר יצחק קפלן הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב סימן טוב ינץ הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב יהודה זאב וויילל הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב יואל ברמינקא הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרה"צ ר' יואל טייטלבוים הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב אליהו גאלדבערגער הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות
הרב חיים מנדל רייניץ הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב מאיר אייזנברגר הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב גמליאל רבינוביץ הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב חיים אלעזר גבירץ הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב גרשון שגור הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב מאיר שניעבאלג הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות
הרה"צ ר' יהודה טרייטל בראנדסדארפער הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב חנוך אלימלך גרינפלד הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב אברהם גמירד הי"ו וב"ב לקיוונו חנוך בקרוב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב יעקב סלמון הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב שלום יהודה לייב הנדלס הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב אהרן יוסף גמירד הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות
הרב חיים אפרים פישל פערלמוטער הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב שמואל אביגדור אסטרייכר הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב חיים מאיר רוזנר הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב עובדיה לוי הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות ולע"נ בנם אבינעם	הרב יוסף ליינער הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב צבי אריה בן ציון מימון הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות
הרב בעילום שם להצלחה בכל הענינים	הרב שלמה יהודה וואלף הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב מרדכי שנק הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב אליהו פרל הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב ברוך מאיר שלינגר הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב בן ציון דוב בעריש ילבינער הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות
הרב יהודה סגל הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב צבי אריה הירש הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב שמעון מרדכי וורטהיימר הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב אליהו מרדכי למברגר הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרה"ר נסים שלום פרייאנטה הי"ו הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב חיים אליהו הירש הי"ו הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות
הרב אהרן בן רייזל מאטיל זוג' מרגלית בת שרה וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב מרדכי יהודה טווערסקי הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב שמואל זנויל שמעון הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	לע"נ הרה"ק ר' ישעיה ב"ר משה זצ"ל ומחברו הסוהרה הרבנית הצוקנית שרה בת ר' יצחק יונה ע"ה	הרב דוד מזרחי הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	הרב נחום אלכסנדר הורנשטיין הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות
לע"נ הב' אלטר יעקב יצחק ע"ה בן הרב שלום חיים ראובן שליט"א	לע"נ נסים שלום בן לונה זוג' חפציבה בת מיכל ובל יצ"ח	לע"נ מרת ברכה צמל ע"ה בת רבי שלום צדוק זצ"ל	לע"נ הרב אפרים בן הר"ר משה צמל ז"ל	לע"נ ר' פייבל אברהם בן ר' בנימין ז"ל נדבת משפחת הרטמן שיחי'	הרב אורי שאול מזרחי הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות
				הרב חנוך מרדכי אלפרט הי"ו הי"ו וב"ב להצלחה ברוחניות וגשמיות	לע"נ ר' בן ציון ב"ר אפרים ז"ל וז' ברכה בת ר' שלום צדוק ע"ה נדבת משפחת הרטמן שיחי'

לתרומות ושותפות קבועה !

- בנק 52 סניף 185 מ"ח 409701831 ע"ש מרכז הצדקה - קרן (חובה לציין מספר קרן) 4288.
- במספר טלפון: 079-969-6641
- בעמדות נדרים פלוס בבתי המדרש ע"ש "מכון נועם אמרים סאסוב".
- אצל הרב אליעזר קפלן בנייד: 052-71-66641

בלב מורתח ובעיניים דומעות משגרים אנו כוס תנחומים להאי גברא רבא, איש האשכולות, זך הרעיון, איש חמודות, המפאר בפאר מקדושים את בית חיינו, מאיר עיניים לכל שומעי לקחו בשיעוריו הנפלאים, נחמד למעלה ולמטה לבריות ולשמים, גאון בתורה וביראת שמים, מגזע אראלי קודש

ראש כוללנו

כש"ת הרה"צ רבי יואל הורוויץ שליט"א
אדמו"ר מספינקא

ולכל המשפחה הנכבדה היושבים בעמק הבכא על גודל השבר שהושברנו יחד עם כל בית ישראל, בעלותו לסערה השמימה של אביו הגדול, רועה נאמן לעדת צאן מרעיתו, איש אשר רוח ה' בו בכל זמן ועידנים, בן של קדושים וטהורים

כ"ק מרן אדמו"ר מבית שמואל
צבי ד'ספינקא זצוקללה"ה

המקום ינחם אותו ואת כל משפחת המלוכה בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, עדי נזכה שיבולע המות לנצח ומחה ה"א דמעה מעל כל פנים, בהתגלות כבוד מלכות ב"א

המבכים

אברכי ורבני הכולל

מוסדות סאסוב

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נצחו אראלים את המצוקים

יחד עם כל בית ישראל, ירדו עינינו דמעה, הלומי צער ויגון מגודל השבר אשר פקדנו כשעלה המוות ונחשכו המאורות, גלה כבוד מישראל, רועה נאמן באהבת איתן מופלאה לעדת צאן מרעיתו, שלשלת יחוסין מגזע אראלים ותרשישים, הרביץ תורה וחסידות בדרך אבותיו הקדושים, מלא וגדוש בתורה, יראת שמים ועבודת ה' במסירות וביגיעה ובהצנע לכת, מחותנו של יבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

כ"ק אדמו"ר מבית

שמואל צבי דספינקא

זצוק"ל

משגרים אנו כוס תנחומים לבניו

כ"ק האדמו"רים שליט"א

המקום נחם אותם ואת כל משפחת המלוכה, בתוך שאר אבלי ציון וירושלים, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו, ובלע המוות לנצח ומחה השם דמעה מעל כל פנים בביאת משיח צדקנו בב"א

מצוות ניחום אבלים אצל בנו חדב"ן

כ"ק אדמו"ר הרה"צ רבי יואל שליט"א

בטלפון: 033746124 או בטלפון: 19174681171

בין השעות: 6:00 ל: 10:00 בערב שעון ישראל

(11:00 עד 3:00 שעון ארה"ב)

רבן ותלמידיו

כוללי עדב דחסידי סאסוב
'קביעיין'
בן תהוין בהני חברותא

בראשות
כ"ק מרן אדמו"ר
עט"ר שליט"א

בעזהשי"ת

לומדי הכוללים, אברכי אנשי שלומינו די בכל אתר
בהגיע עת שמחה, משבחים ומודים, מברכים ומהללים
את מעשיו המעולים המשובחים והגדולים, של איש חי רב פעלים

מפעיל ומייסד רשת כוללי "קביעיין"

לא חוסך במאמצים, ופעילויות נמרצים
להאדיר את מבערי התורה, ולהכניס אורה בלומדים
לכל דבר שבקדושה ראש וראשון,
וביחוד עבור כבוד ורצון צדיק, קופץ למים כמו נחשון

הרה"צ חיים מרדכי טייטלבוים שליט"א

בן כ"ק מרן רבינו עט"ר שליט"א

לרגל שמחתו הגדולה באירוסיו בנו החתן החשוב פאמ"ק

הרב אברהם יצחק שליט"א

עב"ג בת הרה"צ משה נתן נטע לעמברגער שליט"א

בשעה טובה ומוצלחת ולמזל טוב

יה"ר שכל נסיעות שנוטעים, מתלמידים וצאצאים,
ימשיכו בדרך המסורה, בעבודת הבורא, ויראה טהורה, בתורה שקועים
בידיעה והבנה בהירה, ומהבלי העולם שמירה, דבקים ומקושרים,
לצדיקים ודרכיהם המאירים ובמידות טובות מעוטרים,
שפע רב משמים, ברכות בכפלים, טוב בלי גבולות, שמחה ומצהלות,
וימלא ה' כל המשאלות, ותזכו עוד רבות בשנים, דשנים רעננים,
להעלותם לפסגות חדשים, בכל מעשיכם ברכה, ובכל העניינים הצלחה,
בכל אשר תפנו סייעתא דשמיא, בבריות גופא
ונהורא מעליא, ונזכה בקרוב בימנו לביאת משיח צדקנו ומלכנו בראשינו

רבנן ותלמידיהון

ירח האיתנים תשפ"ז

בס"ד

זמני קבלת קהל לקראת ימי הרחמים והרצון

בפרוס ימי הרחמים והסליחות הבאים לקראתינו, הננו בזה להודיע לקהל אנ"ש שיחי' את סדרי זמני קבלת קהל אצל כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

יום שני פ' נצו"י, י"ח אלול

לאנ"ש תושבי בית שמש :

בבית הר"ר יחזקאל שרגא ברעכער הי"ו

רח' רב חלקיה בר טובי 18

מהשעה 7:00-9:00 בערב

יום ראשון פ' כי תבוא, י' אלול

לאנ"ש תושבי ביתר :

בבית מדרשינו ברח' פחד יצחק 32

מהשעה 7:00-9:00

בערב

לפרטים נוספים : 0527645410

יום שלישי פ' נצו"י, י"ט אלול

לאנ"ש תושבי בני ברק :

בבית מדרשינו ברח' רש"י 13

מהשעה 7:00-9:00 בערב

יום שני פ' כי תבוא, י"א אלול

לאנ"ש תושבי ירושלים :

בבית מדרשינו ברח' רש"י 44

מהשעה 7:00-9:00 בערב

מאות א' עד ל'

יום רביעי פ' נצו"י כ' אלול

שיעור הכנה לראש השנה בבית מדרשינו

בירושלים

בשעה 8:30

יום שלישי פ' כי תבוא, י"ב אלול

לאנ"ש תושבי ירושלים :

בבית מדרשינו ברח' רש"י 44

מהשעה 6:00-8:00 בערב

מאות מ' עד ת'

ימי שני, שלישי רביעי חמישי כ"ה - כ"ח

אלול

קרית ישמח משה קודם סליחות

מהשעה : 9:00 ל 10:00

בחדרו של כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרטים נוספים אצל המשב"ק הר"ר חנוך אלימלך גרינפלד : 0527688014

ויה"ר שנזכה לכתובה וחתימה טובה

ולהפקוד בדבר ישועה ורחמים ולשנת גאולה וישועה

בברכה מרובה

הגבאים